

نگاه اندیشکده اسراییلی به رویکرد وزارت اطلاعات ایران؛ خطیب بین نهادهای اطلاعاتی هماهنگی ایجاد می‌کند

از زمان پیروزی ابراهیم رئیسی در انتخابات ریاست جمهوری، گمانه‌زنی در خصوص گزینه‌های او برای وزارتخانه‌ها و پست‌های مهم دولت در جریان بوده است. طبیعتاً دو وزارتخانه امور خارجه و اطلاعات بیش از سایرین مورد توجه تحلیل‌گران خارجی قرار گرفته است. اندیشکده بگین-سادات، در یادداشتی به بررسی سوابق اسماعیل خطیب و تأثیر این سوابق بر دستور کارهای آتی وزارت اطلاعات پرداخته است.

«بازتابی»؛ آرش صفار- اندیشکده اسراییلی «بگین-سادات» در تحلیلی به بررسی سوابق «اسماعیل خطیب»، وزیر اطلاعات کابینه «سید ابراهیم رئیسی» و رویکردهای این وزارتخانه در دوران او پرداخته است.

مطابق یادداشت این اندیشکده، اسماعیل خطیب از شاگردان آیت‌الله خامنه‌ای، آیت‌الله محمد فاضل لنکرانی و آیت‌الله ناصر مکارم شیرازی و مجتبی تهرانی بوده است و «بنابراین خطیب به شدت محافظه‌کار و تندرو است و پیوند نزدیکی با نهادهای اسلامی و [آیت‌الله] علی خامنه‌ای دارد».

این یادداشت مدعی است که بر خلاف «محمود علوی»، وزیر پیشین اطلاعات که هیچ سابقه‌ای در حوزه امنیت و اطلاعات نداشت، خطیب علیرغم اینکه فاقد آموزش رسمی در زمینه اطلاعات و امنیت است، در هر دو حوزه فعال بوده است.

طبق ادعای نویسنده، خطیب در سال‌های اول انقلاب، پس از تشکیل سپاه پاسداران به سازمان اطلاعات سپاه پیوست؛ اگرچه «نقش دقیق او ناشناخته است»، در این دوره همکاری نزدیکی با «محسن رضایی»، فرمانده وقت سپاه داشت.

یادداشت ضمن اشاره به سوابق «علی فلاحیان»، وزیر اسبق اطلاعات، مدعی است که او در نوامبر 1997، خطیب را به عنوان «رئیس شاخه منطقه‌ای وزارت اطلاعات در قم» منصوب کرده است؛ این در حالی است که نوامبر 1997 برابر با آبان و آذر 1376 است و در این مقطع «قربانعلی دری نجف آبادی»، وزیر اطلاعات ایران بود.

همچنین مطابق این یادداشت، اسماعیل خطیب ریاست واحد امنیت آستان قدس را بر عهده داشته است؛ افزون بر این سوابق، خطیب سابقه خدمت در بیت رهبری را دارد.

یادداشت با اشاره به حملات امنیتی ماه‌های گذشته به تأسیسات زیرساختی و هسته‌ای ایران و ترورهای انجام شده، ضمن ادعای اختلاف میان نهادهای اطلاعاتی-امنیتی ایران، بر این موضوع تأکید دارد که در انتصاب اسماعیل خطیب به عنوان وزیر اطلاعات در مقطع کنونی، به این موضوعات توجه شده است.

به نظر نویسنده یادداشت، با توجه به اعتماد رئیس‌جمهور و رهبری ایران به خطیب از یک سو و نابسامانی‌های امنیتی-اطلاعاتی کشور از سوی دیگر، انتخاب او به عنوان وزیر اطلاعات، با هدف «تصفیه جامعه اطلاعاتی ایران و موثرسازی و ایمن‌تر کردن ضد اطلاعات و حفاظت اطلاعات این جامعه» انجام شده است.

او دارای تجربه قوی در اطلاعات و ضد اطلاعات، مورد اعتماد رهبری و سپاه پاسداران است؛ بنابراین انتظار می‌رود که او علاوه بر «پاکسازی» جامعه اطلاعاتی ایران، اختلافات موجود میان وزارت اطلاعات و اطلاعات سپاه را کاهش دهد و «ما احتمالاً شاهد همکاری نزدیک‌تر این دو خواهیم بود».

در پایان یادداشت پیش‌بینی کرده است که وزرات اطلاعات ایران در دوره تصدی اسماعیل خطیب، رویکرد تهاجمی‌تری را در پیش خواهد گرفت.